

SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS OF MODERN SOCIETY

Abstracts of VIII International Scientific and Practical Conference
Liverpool, United Kingdom
1-3 April 2020

Liverpool, United Kingdom
2020

**UDC 001.1
BBK 83**

The 8th International scientific and practical conference “Scientific achievements of modern society” (April 1-3, 2020) Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2020. 912 p.

ISBN 978-92-9472-193-8

The recommended citation for this publication is:

*Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Scientific achievements of modern society. Abstracts of the 8th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. Liverpool, United Kingdom. 2020. Pp. 21-27.
URL: <http://sci-conf.com.ua>.*

**Editor
Komarytskyy M.L.
Ph.D. in Economics, Associate Professor**

Editorial board

prof. Jan Kuchar, CSc.
doc. PhDr. David Novotny, Ph.D.
doc. PhDr. Zdenek Salac, Ph.D.
prof. Ing. Karel Marsalek, M.A., Ph.D.
prof. Ing. Jiri Smolik, M.A., Ph.D.
prof. Karel Hajek, CSc.
prof. Alena Svarcova, CSc.
prof. Marek Jerabek, CSc.

prof. Vaclav Grygar, CSc.
prof. Vaclav Helus, CSc.
prof. Vera Winterova, CSc.
prof. Jiri Cisar, CSc.
prof. Zuzana Syllova, CSc.
prof. Pavel Suchanek, CSc.
prof. Katarzyna Hofmannova, CSc.
prof. Alena Sanderova, CSc.

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: liverpool@sci-conf.com.ua

homepage: <http://sci-conf.com.ua>

©2020 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2020 Cognum Publishing House ®

©2020 Authors of the articles

106.	<i>Рожі I. Г., Максютов A. O.</i>	682
	КОМПЕТЕНТНІСТЬ САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ГЕОГРАФІЇ ПІД ЧАС КРАЄЗНАВЧО-ТУРИСТСЬКОЇ РОБОТИ.	
107.	<i>Романенко Л. В., Слюсаренко С. В.</i>	687
	ЗАСТОСУВАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ РОМАНУ Г. ПАГУТЯК.	
108.	<i>Рысбаева Ж. Ж., Оспанова А. К.</i>	694
	ТЕХНОЛОГІЯ ПРИГОТОВЛЕНИЯ КАЗАХСКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРОДУКТА «БАУЫРСАҚ» НА ОСНОВЕ РАСТИТЕЛЬНИХ ЭКСТРАКТОВ.	
109.	<i>Ріжняк О. Л.</i>	704
	СУЧASNІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КОМП'ЮТЕРНОГО ЖАРГОНУ.	
110.	<i>Рубцова Н. М., Рубцов М. О.</i>	710
	МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.	
111.	<i>Рубан Л. О.</i>	721
	АНАЛІЗ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.	
112.	<i>Сапогов М. В.</i>	727
	ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ: СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПРИНЦИПИ, КОНЦЕПЦІЇ.	
113.	<i>Сергієні O. B., Матяш M. M., Пріснякова Л. M., Шматъко K.</i>	734
	СТРЕСОСТОЙКІСТЬ СТУДЕНТІВ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ «ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ».	
114.	<i>Сидякіна О. В., Ігнатенко В. В.</i>	744
	ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ РАНЬОЇ КАРТОПЛІ В ТЕПЛИЧНИХ УМОВАХ.	
115.	<i>Сірко A. Ю., Рондова M. A., Крюкова Г. В.</i>	750
	ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ.	
116.	<i>Сорокіна K. B.</i>	757
	АНАЛІЗ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МЕМБРАННИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ОЧИЩЕННЯ ПРИРОДНОЇ ВОДИ.	
117.	<i>Ступак K. E.</i>	764
	БІЛІНГВІЗМ ЯК ІСТОРИЧНО ОБУМОВЛЕНА ОСОБЛИВІСТЬ ФІНЛЯНДІЇ.	
118.	<i>Терлецька Ю. М.</i>	772
	ПСИХОМОТОРИКА ЛЮДИНИ В МАТЕРІАЛІСТИЧНІЙ КОНЦЕПЦІЇ ПСИХІКИ: СУПЕРЕЧНОСТІ, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХНЬОГО РОЗВ'ЯЗАННЯ.	
119.	<i>Тютюма T. C.</i>	780
	ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ В СИСТЕМІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ- ФІЛОЛОГІВ.	

УДК 368.9.06

**МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЙ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ**

Рубцова Наталя Миколаївна

к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

Рубцов Микола Олексійович

к.т.н., доцент

Мелітопольський державний педагогічний університет
ім. Б. Хмельницького
м. Мелітополь, Україна

Анотація: в статті проаналізовано джерела фінансування медичної галузі в Україні. Проведено оцінку сучасного стану ринку медичного страхування, що функціонує в процесі проведення медичної реформи в Україні. Розглянуто основні види добровільного медичного страхування та визначено провідні страхові компанії, що надають їх. Встановлено стримуючі фактори дієвого функціонування вітчизняного ринку медичного страхування та надано пропозиції з їх усунення.

Ключові слова: система охорони здоров'я, фінансування медичної галузі, добровільне медичне страхування, загальнообов'язкове соціальне медичне страхування, безперервне страхування здоров'я, страхування на випадок хвороби, страхування медичних витрат.

В умовах формування ринкової інфраструктури важливе значення має медичне обслуговування населення як своєрідна сфера послуг для повноцінного функціонування людського організму. Здоров'я населення за сучасними уявленнями визначає ступінь соціально-культурного розвитку суспільства та

якості життя громадян [1]. Значною мірою це зумовлене рівнем фінансового забезпечення охорони здоров'я. Успішність медичної реформи, що проводиться в Україні, безпосередньо пов'язана з рівнем фінансового забезпечення. Втім, чинна на сьогодні модель фінансування охорони здоров'я довела свою нездатність вирішити накопичені у сфері охорони здоров'я проблеми, а тому потребує невідкладного оновлення.

Різноманітні механізми фінансування покриття витрат на придбання медичних послуг та товарів у сфері охорони здоров'я прийнято наведені на рис. 1.

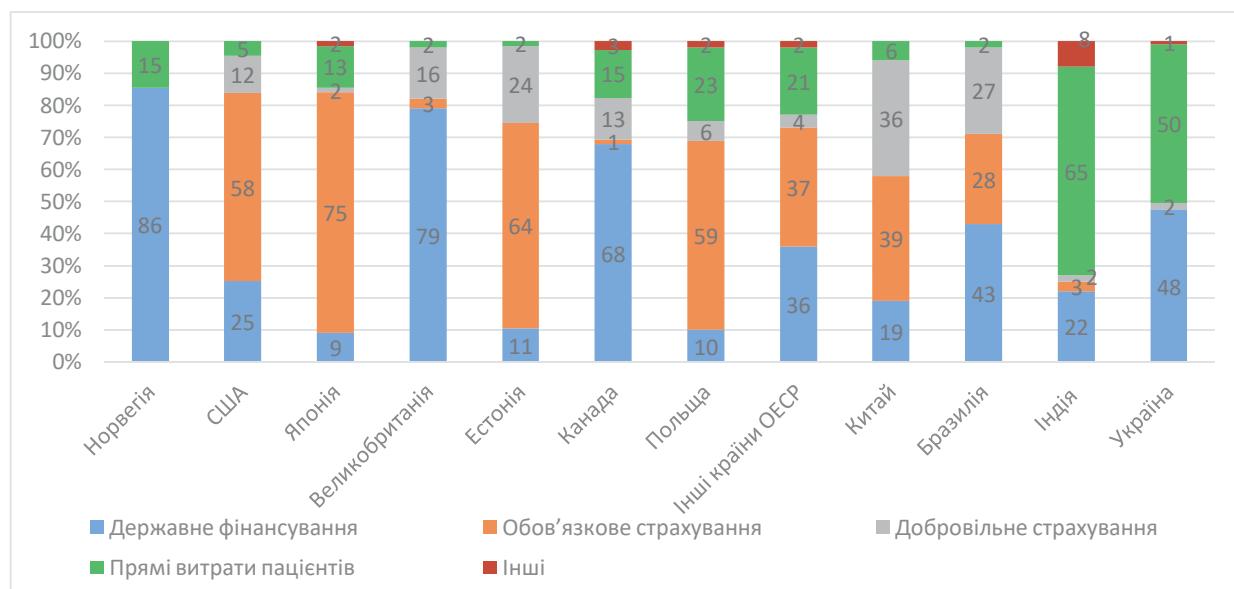

Рис. 1. Механізм фінансування охорони здоров'я у країнах світу у 2017 р. [2]

В Україні ж, основними джерелами фінансування охорони здоров'я є державні витрати та витрати домогосподарств, що наближено до ситуації в Індії.

Аналіз даних таблиці 1 показав, за період з 2012 р. по 2018 р. витрати держави на охорону здоров'я зросли лише на 97,9%, тоді як витрати домогосподарств – у 2,9 рази.

Оскільки в нашій державі вже певний час існує проблема підвищення рівня державної охорони здоров'я, питання про збільшення її бюджетного фінансування вимагає пошуку інших, позабюджетних джерел відшкодування необхідних витрат. Одним із таких джерел є медичне страхування.

Таблиця 1**Видатки на охорону здоров'я в Україні в номінальному значенні за 2012-2018 рр., млрд грн**

Показники	Роки							Відхилення, %
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Загальні витрати на охорону здоров'я	104,9	112,0	114,0	150,4	175,4	215,2	250,4	138,7
Державні витрати	58,5	61,6	57,2	71,0	75,4	102,4	115,8	97,9
Витрати домогосподарств	43,2	46,8	53,4	75,7	95,0	106,3	126,0	191,7
Інші приватні витрати (страхові виплати, лікарняні каси та ін.)	2,9	3,3	3,1	3,1	3,7	4,5	4,8	65,5
Міжнародна допомога	0,3	0,3	0,3	0,6	1,3	2,0	3,8	у 12,7 рази

Джерело: складено на основі [3], [4], [5]

Медичним страхуванням в Україні охоплений незначний відсоток населення (за даними рис. 1 лише 2%), тоді як у розвинених країнах – медичне страхування – одне з основних джерел фінансування галузі охорони здоров'я. Українське суспільство не звикло до страхування, багато громадян не знають про його переваги, а іноді й просто не довіряють страховим компаніям. Але, з іншого боку, більшість вже не влаштовує рівень медичного обслуговування у вітчизняних лікарнях, тай заклади охорони здоров'я не мають фінансової можливості безоплатно надавати весь спектр медичних послуг. Тому сьогодні Україна намагається стати на шляхі переходу від бюджетної системи фінансування медицини до бюджетно-страхової.

Вітчизняний ринок добровільного медичного страхування нарощує оберти, але українці все одно ще дуже далекі від культури медичного страхування. Поліси ДМС досі залишаються інструментом соціальної відповідальності для корпоративних клієнтів або ж сервісом для заможних верств населення.

Серед компаній- лідерів на ринку ДМС у 2018 році можна виділити наступні (табл. 2).

Таблиця 2**Рейтинг ТОП-10 страхових компаній з ДМС у 2018 році**

№	Страхова компанія	Страхові премії, тис. грн.	Страхові виплати, тис. грн.	Рівень виплат, %
1	Провідна	400 114	262 726	65,7
2	Уніка	387 174	234 569	60,6
3	Нафтогазстрах	248 961	178 659	71,8
4	АХА Страхування	224 674	154 280	68,7
5	Інго Україна	187 075	114 790	61,4
6	Альфа страхування	177 945	152 888	85,9
7	Українська страхова група	131 820	92 942	70,5
8	PZU Україна	131 487	79 779	60,7
9	Крайна	125 574	89 840	71,5
10	ТАС СГ	85 348	53 583	62,8

Джерело:[6]

Відповідно до даних наведених в таблиці 2, треба відзначити, що основна частка зібраних страхових премій (більше 60%) припадає саме на ці компанії. Лідером серед даних страховиків є ПрАТ СК «Провідна», яка у 2018 році зібрала понад 400 млн грн страхових премій при рівні виплат у 65,7%.

Протягом 2013-2018 рр. кількість страхових компаній в Україні, що активно займаються добровільним медичним страхуванням, зменшилася з 60 до 25, або на 58,3%, хоча ліцензію мають на даний вид страхування 67 страховиків (рис. 2).

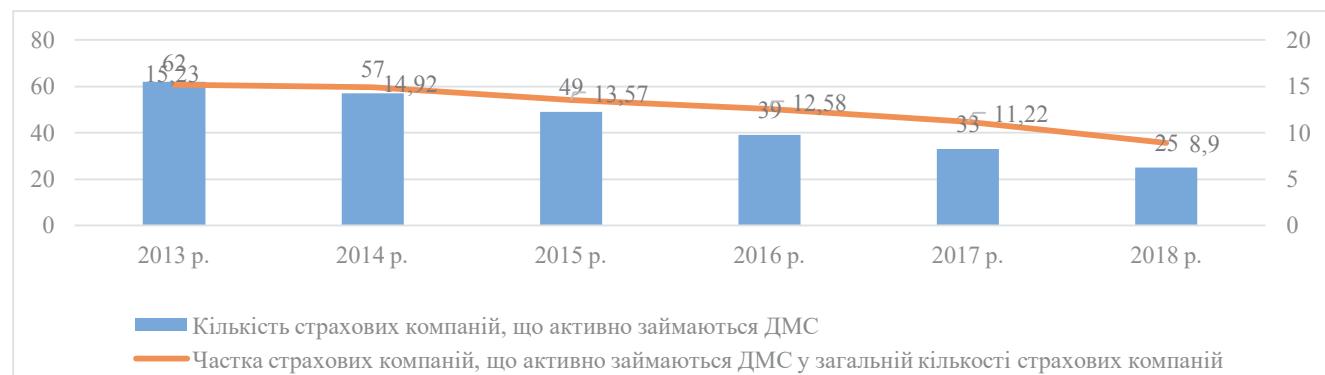

Рис. 2. Динаміка кількості страхових компаній в Україні, що активно займаються ДМС, у 2013–2018 рр. [6]

Така ситуація зумовлена тим, що населення не має можливості приймати участь у ДМС, оскільки рівень життя наших громадян є досить низьким, що не дозволяє сплачувати страхові премії в необхідному розмірі. У 2013–2018 роках скоротилася також і частка страхових компаній, що займаються ДМС, у загальній кількості страхових компаній: з 15,23% у 2013 році до 8,9% у 2018 році.

У 2013–2018 роках кількість укладених договорів ДМС в Україні не мала стійкої тенденції до збільшення/зменшення (рис. 3).

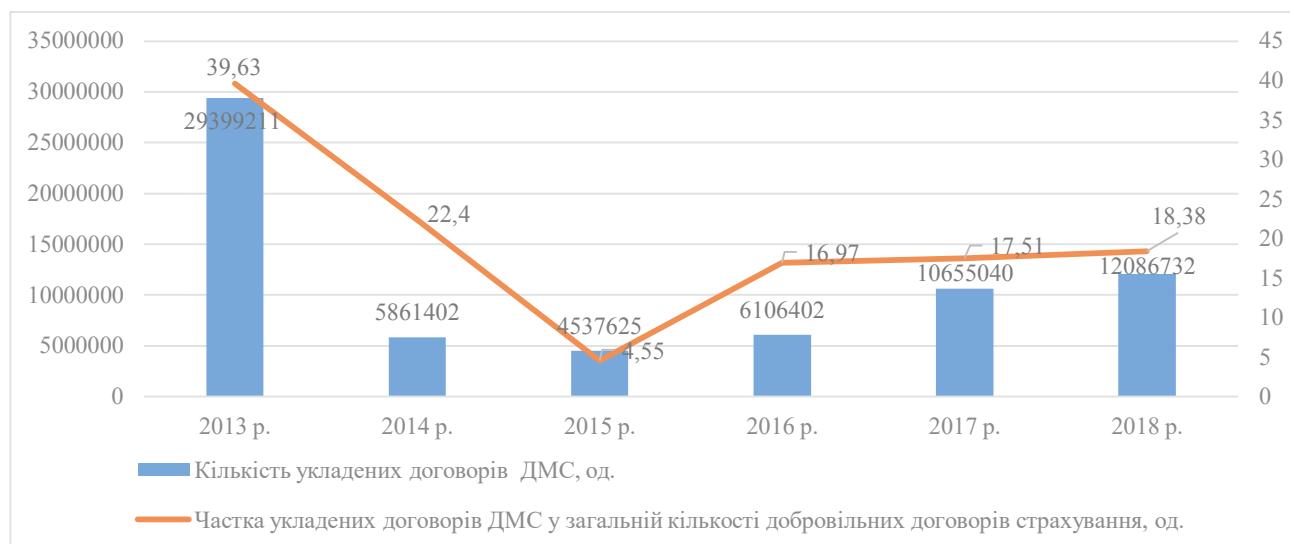

Рис. 3. Динаміка кількості укладених договорів ДМС в Україні у 2013–2018 pp. [7]

Так, у 2018 році кількість укладених договорів ДМС була меншою, ніж у 2013 році на 58,9%, однак більшою, ніж у 2017 році, на 13,4%. Позитивна тенденція до збільшення кількості укладених договорів ДМС у 2015–2018 роках свідчить про усвідомлення громадянами та корпоративним сектором необхідності придбання полісів медичного страхування в умовах недостатнього бюджетного фінансового забезпечення охорони здоров'я.

У 2013 році у структурі укладених договорів ДМС в Україні переважала питома вага договорів зі страхування медичних витрат (рис. 4).

Рис. 4. Структура укладених договорів ДМС в Україні

у 2013-2018 рр., % [7]

Частка укладених договорів зі страхування медичних витрат у загальній кількості укладених договорів ДМС скоротилася з 70,42% у 2013 році до 36,92% у 2018 році та в середньому становила 46,38%. Цей вид ДМС пов'язаний із компенсацією медичних витрат, які можуть виникнути в закордонній поїздці внаслідок раптового захворювання або нещасного випадку. Частка укладених договорів зі страхування здоров'я на випадок хвороби у загальній кількості укладених договорів ДМС зросла з 7,01% у 2013 році до 44,31% у 2018 році та в середньому становила 31,93%. Цей вид ДМС не передбачає організацію медичних послуг, а лише грошову виплату у разі настання страхового випадку (виникнення захворювання). Частка укладених договорів з безперервного страхування здоров'я у загальній кількості укладених договорів ДМС також зросла з 22,57% у 2013 році до 36,92% у 2018 році та в середньому дорівнювала 23,97%. Такий вид ДМС передбачає обов'язок страховика за встановлену договором страхування плату здійснити страхову виплату в розмірі страхової суми або її частини шляхом: оплати вартості медичної допомоги, яка була надана застрахованій особі закладами охорони здоров'я, до яких вона звернулася під час дії договору; відшкодування понесених застрахованою особою документально підтверджених витрат на отримання медичної допомоги.

На відміну від динаміки договорів страхування, де відбувається суттєве їх зменшення у 2015 році, страхові премії, як і страхові виплати, збільшуються, що говорить про поступовий розвиток ринку ДМС в Україні (рис. 5).

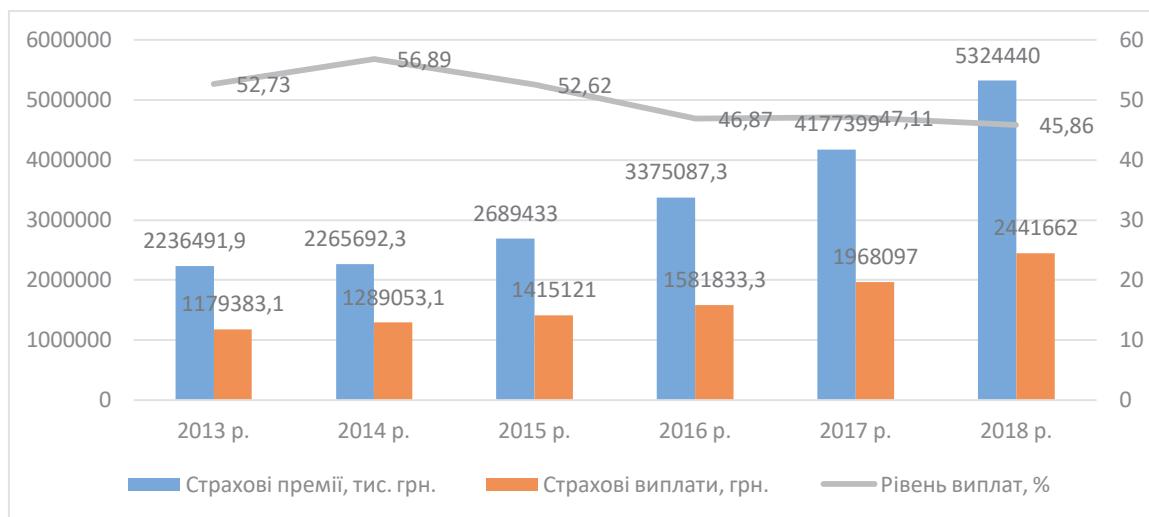

Рис. 5. Динаміка валових страхових премій та страхових виплат за договорами ДМС за 2013-2018 рр. [7]

У 2013–2018 роках діяльність страхових компаній України у сфері ДМС була прибутковою, адже рівень страхових виплат за ДМС, що характеризує суму страхових виплат, що припадає на одиницю отриманих страхових премій, зменшився з 52,73% у 2013 році до 45,86% у 2018 році та в середньому становив 50,35%. Компанії, які займаються ДМС мають середній рівень виплат, саме на цей показник звертають насамперед увагу клієнти які хочуть застрахуватися.

У структурі страхових премій з ДМС левову частку займає безперервне страхування здоров'я, а лише четверту частину займають страхування здоров'я на випадок хвороби та страхування медичних витрат. З динамікою страхових виплат ситуація така ж сама, 85-86% займає безперервне страхування здоров'я, 9-14% страхування медичних витрат, 1-5% страхування здоров'я на випадок хвороби [8].

При чому, страховики констатують, що структура попиту на ДМС останніми роками зазнала значних змін. По-перше, усе активніше цікавляться цим видом страхування вітчизняні підприємства, що турбуються про соціальний захист своїх працівників, тоді як раніше серед покупців були переважно іноземці. По-

друге, медичне страхування перестає бути привілеєм столичних підприємств. До процесу страхування енергійно долучаються регіони. Так, у деяких компаніях обсяги региональних продажів полісів добровільного медичного страхування уже значно перевищують столичні.

Незважаючи на в цілому позитивні тенденції у розвитку добровільного медичного страхування на теренах вітчизняного страхового ринку, даний сегмент поки що є досить проблематичним. Зокрема спостерігається низький рівень прибутковості; низька купівельна спроможність населення; корпоративний напрям страхування; відсутність механізму контролю за якістю наданих страхових і медичних послуг; низьке кадрово-дидактичне забезпечення.

Насамперед, це стосується того, що самі страховики не надто бажають зв'язуватись з медициною, оскільки на їх переконання це невиправдано складно і невигідно, з точки зору страхових виплат, рівень яких нижче 45-60% не опускається, зумовлюючи діяльність вітчизняних страховиків практично на межі рентабельності. В свою чергу, українці не поспішають купувати поліси добровільного медичного страхування, тому що вони, як і раніше, залишаються досить дорогим задоволенням.

Звичайно, головна роль у розв'язанні вище перелічених проблем відводиться державі. Важливим питанням залишається узгодження політики, направленої на розробку єдиної стратегії щодо розвитку медичного страхування. Держава повинна подбати про наявність відповідного законодавства, яке б захищало інтереси всіх суб'єктів ринку медичного страхування. Держава має розробити систему підготовки відповідних фахівців, запланувати у бюджеті витрати на підвищення зарплати медпрацівникам. Страхові компанії в свою чергу можуть докласти зусиль у інформуванні населення про медичне страхування. Разом з усіма проблемами Україна має багато можливостей та перспектив щодо розвитку системи медичного страхування [9].

Першим кроком у цьому напрямку має бути створення і прийняття законодавчої бази, яка б затвердила обов'язкове медичне страхування.

На ринку добровільного медичного страхування необхідно розвивати і конкуренцію серед страховиків, що спеціалізуються на даному виді страхування, від чого має виграти, насамперед, вітчизняний споживач. Оскільки конкурентне середовище в перспективі створить умови для зниження ціни купівлі страхового полісу з добровільного медичного страхування, а також підвищення рівня якості медичних послуг, які пропонуватимуться страховиками страхувальникам [10].

Водночас розвиток добровільного медичного страхування вимагає також значного удосконалення нормативно-методичної бази, зміни податкової політики, підвищення фінансової надійності страхових компаній а також підвищення страхової культури населення, зокрема й медичних працівників.

Паралельне функціонування обов'язкового та добровільного медичного страхування дозволить створити умови для найбільш повного задоволення потреб населення в одержанні доступної і високоякісної медичної допомоги, зменшить навантаження на державний та місцеві бюджети та долю тіньової медицини в системі медичного обслуговування, допоможе уникнути необґрунтованих витрат на надання зайвих медичних послуг з метою одержання додаткового прибутку, підвищить фінансовий стан працівників медичних установ.

Висновок. Враховуючи відсутність у держави фінансових можливостей забезпечення виконання конституційних прав громадян щодо охорони здоров'я, законодавчу неврегульованість і невнормованість обов'язкової форми медичного страхування, добровільна форма медичного страхування починає набирати все більшої значущості, не зважаючи на ряд суттєвих як законодавчо-нормативних, так і соціальних перешкод. Одноосібне існування ДМС в сфері медичного страхування перекреслює його основну ціль – доповнення медичного страхування понад гарантований державою об'єм базисного медичного страхування. Отже, виходячи з вищеперечисленого огляду, можна зробити лише один висновок, що альтернативи медичному страхуванню немає.

Медичне страхування - це єдиний шлях виходу охорони здоров'я України з глибокої економічної соціальної кризи.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Третяк Д. Д. Сутність та соціальноекономічне значення медичного страхування. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 12. С. 43-47
http://www.investplan.com.ua/pdf/12_2019/10.pdf
2. Рахуємо чужі гроші: де послуги у сфері охорони здоров'я найдешевші, а де – найдорожчі? URL: <https://www.apteka.ua/article/524775>
3. Диверсифікація джерел фінансування охорони здоров'я. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/socialna-politika/diversifikaciya-dzherel-finansuvannya-okhoroni-zdorovya>
4. МОЗ України: Що було, є і буде URL: https://moz.gov.ua/uploads/2/13773-transition_book_healthcare.pdf
5. У 2018 році українці з власних кишень заплатять понад 126 млрд грн за медицину. URL: <https://ukranews.com/ua/news/590176-u-2018-roci-ukrainci-z-vlasnykh-kyshen-zaplatyat-ponad-126-mlrd-grn-za-medycynu-deputat-dubil>
6. Інтернет-журнал про страхування «Форіншурер». URL: <http://forinsurer.com>
7. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <https://www.nfp.gov.ua>
8. Рубцова Н.М., Чкан І.О. Сучасний стан ринку медичного страхування в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Фінансовий простір*. 2015. №4 (20). URL: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/index.php/fp/article/download/443/442>
9. Клімова І.А., Рубцова Н.М. Сутність та необхідність розвитку медичного страхування. *Актуальні соціально-економічні проблеми держави і регіонів: збірка матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Т. 2. Секція 2: Проблеми розвитку фінансів та фінансової науки. 2019. – 305 с. – С. 117-119 URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/7626/1/24.pdf>
- 10 Чкан І.О. Тенденції розвитку добровільного медичного страхування в Україні *Фінансовий простір*. 2015. №1 (17). <http://www.ribis-nbuu.gov.ua/cgi-bin>

bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Fin_pr_2015_1_39.pdf